

CESKA REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMENEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Dany Černé v právní věci žalobce: **P. R.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupen JUDr. Janem Zúbkem, advokátem, se sídlem Radhošťská 1942/2, Praha 3, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, odbor dopravně správních činností, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

t a k t o

- I. Žaloba s e z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu domáhal určení, že se žalovaný nevymazáním záznamu z jeho evidenční karty řidiče dopustil nezákonného zásahu a navrhl vydání rozsudku s výrokem:

Magistrátu hlavního města Prahy, odboru dopravně správních činností, se přikazuje, aby nadále

- a) neuchovával záznam o přestupku a zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, jež byl uložen na základě rozhodnutí čj: ORP-162/DI-92, které nabylo právní moci dne 10. 4. 1992

- b) neuchovával záznam o přestupku a zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel, jež byl uložen na základě rozhodnutí čj: OU8-1051/DS-94, které nabylo právní moci 1. 2. 1995.

Žalobce uvedl, že dne 10. 4. 1992 byl postižen za přestupek spočívající v porušení § 3 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (dále jen „vyhláška“) a § 5 odst. 2 písm. b) téže vyhlášky. V této souvislosti mu byl vysloven zákaz řízení motorových vozidel pro všechny skupiny na dobu 18 měsíců a byla mu udělena pokuta 2.500,-Kč. Dále byl žalobce dne 1. 2. 1995 postižen za spáchání přestupku spočívajícího v porušení § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky a v této souvislosti byl potrestán sankcí zákazem řízení motorových vozidel pro všechny skupiny na dobu 8 měsíců a byla mu udělena pokuta ve výši 12.000,-Kč. Výše uvedené údaje byly posléze žalovaným zaznamenány v registru řidiče v souladu s ustanovením § 119 odst. 2 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu („dále jen „zákon o silničním provozu“). S ohledem na skutečnost, že od spáchání výše uvedených přestupků uplynulo již více než devatenáct let, se žalobce domníval, že pominuly důvody, pro něž byl záznam v registru veden, a požádal žalovaného o jeho vymazání.

Na žádost ze dne 27. 11. 2013 reagoval žalovaný dopisem ze dne 21. 1. 2014, v němž uvedl, že registr řidičů obsahuje evidenci spáchaných přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a údaje o zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel bez omezení výše udělené pokuty nebo doby spáchání přestupku v souladu se zákonem č. 411/2005 Sb., kterým se od 1. 7. 2006 měnil zákon o silničním provozu. Zároveň dodal, že nikdy nedocházelo k výmazům údajů o udělených zákazech činnosti.

Dle názoru žalobce se žalovaný dopouští nezákonného zásahu do jeho práv a to tím, že i nadále ponechává v registru řidičů údaje o přestupcích spáchaných v roce 1992 a 1994 a zároveň o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel, jež byly uloženy v jejich důsledku. Toto jeho jednání se dostává do rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a dále je v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, potažmo i soudu Ústavního.

Žalobce uvedl, že si je vědom skutečnosti, dle ustanovení § 119 odst. 2 písm. g) a j) zákona o silničním provozu je obecní úřad obce s rozšířenou působností jako správce registru řidičů povinen vést výše uvedené údaje v evidenci, zmiňovaný právní předpis však již nestanovuje lhůtu, po kterou tak má být činěno. Žalovaný správní orgán pouze na základě jazykového výkladu dospěl k závěru, že tak má být po celou dobu vedení spisu konkrétního řidiče, čímž naprosto pominul požadavky stanovené v zákoně o ochraně osobních údajů, jenž ve svém ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) stanoví, že osobní údaje, o něž se v daném případě bezpochyby jedná, lze uchovávat jen po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Ta ovšem uplynula již po třech letech, respektive po pěti letech, od záznamu. V daném případě by se totiž měla aplikovat per analogiím legis úprava zahlazení odsouzení, jež je obsažena v trestním zákoníku a trestním řádu. Funkcí tohoto institutu je odstraňovat negativní následky

vzniklé v důsledku odsouzení, kterými jsou např. ztráta bezúhonnosti. Dle ustanovení § 105 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku doba, která musí být splněna, aby bylo odsouzení zahlazeno, činí 3 roky, a to u těch trestných činů, kde došlo k trestu odnětí svobody nepřevyšující jeden rok. V rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 1. 2. 1995, byl vysloven zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorového vozidla na dobu 18 měsíců. Po aplikaci analogie dle zmiňovaných ustanovení by po třech letech, resp. po pěti letech, mělo dojít rovněž k zahlazení, a tudíž i k výmazu záznamů z evidence registru řidičů o těchto přestupcích, případně by měl být alespoň zaveden takový mechanismus, na jehož základě by se záznamy o přestupcích nezobrazovaly ve výpise z takové evidence.

Žalobce dále uvedl, že je v zájmu společnosti, aby se odsouzený po vykonání trestu a absolvování určité doby bez spáchání deliktu měl možnost opět zařadit do společnosti a získat neomezený přístup k zaměstnání. Tato možnost by měla být poskytnuta i tomu, jenž se dopustil přestupku. Zároveň je nutné, aby toto zařazení nebylo pouze a jen formálního rázu, tj. přestupci sice nejsou formálně kladeny žádné překážky, přesně jako je tomu v daném případě, nicméně ve skutečnosti se mu nedaří získat zaměstnání z důvodu publicity minulosti.

Na výše uvedené pamatuje institut zahlazení odsouzení, kdy zákon odsouzenému garantuje, že nebude nadále stigmatizován za své činy z minulosti. Ovšem zákon o silničním provozu i prováděcí vyhláška v současné době tento institut ignorují a neobsahují žádné obdobné ustanovení o zahlazení, tudíž pokud bude muset uchazeč o zaměstnání předložit i výpis z evidenční karty řidiče, tento bude obsahovat veškeré zaznamenané údaje, což může fakticky představovat překážku k získání práce.

Žalobce konstatoval, že dalším argumentem, proč v dané situaci použít analogii, je skutečnost, že v opačném případě by došlo k popření racionality zákonodárce, jehož záměrem rozhodně nebylo, aby pachatel přestupku trpěl za své jednání přísnějšími následky nežli pachatel trestného činu, tedy jednání pro společnost více škodlivého. V tomto směru žalobce odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu, podle kterého *právní řád, byť vnitřně diferencovaný, tvoří jednotu a jako s takovým je třeba s ním zacházet při aplikaci jednotlivých ustanovení a institutů* (náleží ÚS ze dne 25. 11. 2003 ve věci I. ÚS 558/01).

Závěrem žalobce uvedl, že tím, že žalovaný i nadále ponechává v evidenci záznam o přestupku a uložené sankci, je porušováno základní právo žalobce obsažené v Listině základních práv a svobod v čl. 10 a je porušován i zákon o ochraně osobních údajů. Tento zásah do žalobcových práv má pro něj negativní důsledky, které se mohou projevit například při snaze o získání povolání, k němuž je zapotřebí splnit určité podmínky, jež mohou spočívat v tom, že žadatel o konkrétní práci nemá a ani v minulosti neměl uložen zákaz řízení motorových vozidel. Další negativní konsekvencí může být i zohlednění záznamu o přestupku při individualizaci sankce, jež by měla být uložena za spáchání přestupku nového. K takovému záznamu, u něhož uplynula příslušná doba, by se však již přihlížet nemělo.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Uvedl, že zákon o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2006, stanovil mimo jiné, že registr řidičů obsahuje

evidenci spáchaných přestupků proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, za které byla uložena pokuta vyšší než 2.000,-Kč, a to po dobu 3 let od jejich spáchání a údaje o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel uložených soudem za spáchané trestné činy nebo správním orgánem za spáchané přestupky.

Nabytím účinnosti zákona č. 411/2005 Sb., kterým se od 1. 7. 2006 měnil zákon č. 361/2000 Sb., došlo i k úpravě údajů, které jsou vedeny v registru řidičů a to tak, že se v registru řidičů mimo jiné vede evidence spáchaných přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a údaje o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel uložených soudem za spáchané trestné činy nebo správním orgánem za spáchané přestupky. Vedení těchto údajů již od 1. 7. 2006 není omezeno ani výší pokuty, ani dobou spáchání.

Žalovaný konstatoval, že nikdy žádný právní předpis neumožňoval výmaz záznamů o přestupcích či trestných činech na úseku bezpečnosti a plynulosti, zejména ne záznamů o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel. Jediným obdobím, kdy ze zákona docházelo k výmazu některých přestupků, byla doba od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2006. Nikdy však nedocházelo k výmazu záznamů o udělených zákazech činnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že záznamy vedené v evidenční kartě řidiče slouží k posouzení celkové charakteristiky řidiče, výmazy záznamů se neprovádějí. Předpisy o vedení rejstříku trestů se na evidenci řidičů, resp. registr řidičů nevztahují. Zákon o silniční dopravě, který byl účinný od 1. 1. 2001 nemohl a nemůže působit retroaktivně a anulovat záznamy o přestupcích učiněných do 31. 12. 2000, neboť absencí těchto záznamů by byla značně znemožněna práce orgánů činných v trestním řízení. Spis řidiče a evidenční karta řidiče jsou vedeny po dobu života řidiče a spis se uchovává po dobu jednoho roku od jeho úmrtí v souladu s ustanovením § 17 odst. 5 vyhlášky č. 31/2001 Sb., dle spisového a skartačního řádu.

Usnesením ze dne 27. 8. 2014 č. j. 6A 86/2014 -25 Městský soud v Praze žalobu odmítl s odůvodněním, že žalobce zmeškal dvouměsíční subjektivní lhůtu k podání žaloby dle § 84 s. ř. s. Proti shora uvedenému usnesení podal žalobce kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 2. 2015 č. j. 1 As 151/2014-23 usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. V rámci odůvodnění Nejvyšší správní soud konstatoval, *„že zásah, spočívající ve stavu evidence v registru řidičů, uvádějící k osobě stěžovatele údaje o přestupcích jím spáchaných a o pokutách za tyto přestupky uložených, je zásahem trvajícím po celou dobu, kdy tyto údaje jsou součástí evidence. Lhůta pro podání žaloby proti tomuto zásahu podle § 84 odst. 1 s. ř. s. neuplyne, dokud zásah trvá.“*

Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí s odkazem na judikaturu vymezil pojem trvajícím zásah, když uvedl, že *„trvajícím zásah lze vymezit negativně tak, že nejde o zásah jednorázový nebo opakující se. Jde o stav vzniklý v minulosti, který je kontinuálně udržován“*.

Dále Nejvyšší správní soud konstatoval, *„že stěžovatel byl v obdobné situaci, protože žalobou brojil proti evidování záznamů o jím spáchaných přestupcích a uložených sankcích. K jejich zaevidování došlo úkonem, který nemá formu rozhodnutí. Stěžovatel je od té doby nucen strpět, že registr řidičů obsahuje záznamy o přestupcích, které spáchal, včetně za ně*

uložených sankcí. Tento zásah bude trvat až do okamžiku, kdy registr řidičů nebude dané záznamy obsahovat. Proto jde podle Nejvyššího správního soudu o zásah trvající povahy “.

K problematice ohledně lhůty pro podání žaloby na ochranu před zásahem správního orgánu podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud uvedl, že „*se uplatní pravidlo, které Nejvyšší správní soud dovodil v rozsudku ze dne 26. 6. 2013, č. j. 6 Aps 1/2013 - 51, a o které se opírá i stěžovatel, že lhůta pro podání žaloby na ochranu před zásahem správního orgánu podle § 84 odst. 1 s. ř. s. nemůže uplynout, dokud tento zásah trvá. V případě namítaného nezákonného evidování záznamů v registru řidičů proto není možné určit rozhodný okamžik pro počátek běhu lhůty pro podání žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s.*“

Ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s. stanoví, že zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Proto se soud žalobou zabýval věcně.

Městský soud v Praze rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť žalobci i žalovaný s takovýmto postupem vyslovili souhlas.

Ustanovení § 119 odst. 2 písm. g) zákona o silničním provozu stanoví, že registr řidičů obsahuje evidenci spáchaných přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Ustanovení § 119 odst. 2 písm. j) zákona o silničním provozu stanoví, že registr řidičů obsahuje údaje o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel uložených soudem za spáchané trestné činy nebo správním orgánem za spáchané přestupky, o přiměřených omezeních spočívajících ve zdržení se řízení motorových vozidel uložených v trestním řízení a údaje o zkušební době podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, pokud se řidič zavázal zdržet se řízení motorových vozidel během této zkušební doby.

Žalobce se přípisem ze dne 27. 11. 2013 domáhal výmazu údajů z registru řidičů s odůvodněním, že od spáchaní přestupků uplynulo již více než 19 let a lze se proto domnívat, že pominuly důvody, pro něž byly záznamy v registru řidičů vedeny. Konstatoval, že by se v daném případě měla aplikovat per analogiam legis úprava zahlazení odsouzení, jež je obsažena v trestním zákoníku a trestním řádu.

Zákon o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2006 stanovil, že registr řidičů obsahuje evidenci spáchaných přestupků proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, za které byla uložena pokuta vyšší než 2.000,-Kč, a to po dobu tří let od jejich spáchaní a údaje o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel uložených soudem za spáchané trestné činy nebo správním orgánem za spáchané přestupky. Nabytím účinnosti zákona č. 411/2005 Sb. došlo k úpravě údajů tak, že se v registru řidičů mimo jiné vede evidence spáchaných přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích a údaje o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení

motorových vozidel uložených soudem za spáchané trestné činy nebo správním orgánem za spáchané přestupky, přičemž vedení evidence přestupků od 1. 7. 2006 není omezeno ani výší pokuty ani uplynutím určité doby od spáchání. Současná právní úprava neumožňuje výmaz záznamů z registru řidičů. Námitku žalobce, že žalovaný správní orgán pouze na základě jazykového výkladu dospěl k závěru, že údaje v evidenci mají být zaznamenány po celou dobu vedení spisu konkrétního řidiče a pominul tímto požadavky stanovené v zákoně o ochraně osobních údajů, soud tedy shledal jako nedůvodnou, neboť jiný postup zákonná úprava žalovanému nedovoluje.

Pokud žalobce poukazoval na použití analogie úpravy zahlazení odsouzení, jež je obsažena v trestním řádu a trestním zákoníku, a v souvislosti s tím na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2015, č. j. 8 As 82/2010-55 nebo ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 35/2008-51), k tomu je třeba uvést, že uvedené rozsudky se týkají přestupkových řízení.

V prvním rozsudku Nejvyšší správní soud hovoří o analogii s trestním právem v souvislosti s úvahou o výši trestu, v druhém případě je srovnávána právní úprava nutné obrany z hlediska samotné trestnosti jednání. Jedná se tedy o situace naprosto od daného případu odlišné.

V předmětném případě se však o správní trestání nejednalo. Žalobce pouze uvedl hypotetickou možnost, že by v případě rozhodování o novém přestupku bylo správním orgánem přihlíženo k 20 let starému záznamu o přestupku. V takovém případě by pak správní orgán skutečně postupoval v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jelikož by nepoužil analogii s trestním zákonem o zániku trestnosti a zahlazení odsouzení. Žalobce je ale v odlišné situaci, jelikož se domáhá výmazu záznamů z evidenční karty řidiče a v „nevymazání“ spatřuje nezákonný zásah správního orgánu. Argumentace týkající se analogie o zahlazení odsouzení v předmětném případě neobstojí, jelikož postupovat analogicky s trestním zákonem a jeho ustanoveními o zahlazení a zániku trestnosti lze z logiky věci pouze v rámci správního trestání. Použití této analogie by nijak neopravňovalo správní orgán vymazat záznamy z registru řidičů. Správní orgán by tak jednal mimo své kompetence určené mu zákonem. Je na uvážení zákonodárce, aby určil dobu uchovávání záznamů v evidenční kartě řidiče, přičemž zákonodárce dobu uchovávání těchto údajů nijak neomezil. Správní orgán proto neporušil zákon, když odmítl předmětné záznamy vymazat a nelze tedy v předmětném případě hovořit o nezákonném zásahu do práv žalobce. Jestliže žalovaný jedná v souladu se zákonem, není možné uchovávání údajů v registru řidičů hodnotit jako porušování zákona na ochranu osobních údajů. Žalovaný by tento zákon o ochraně osobních údajů porušil pouze v takovém případě, kdyby v případě nakládání s takto uloženými údaji nerespektoval povinnosti vyplývající z tohoto zákona.

Žalobce také zmínil hypotetickou situaci, když uvedl, že další negativní důsledky se mohou projevit např. při snaze získat povolení, kdy je požadováno, aby žadatel o konkrétní práci v minulosti neměl uložen zákaz řízení motorových vozidel. I v tomto případě se jedná pouze o hypotetickou situaci, žalobce tedy ve skutečnosti nijak zkrácen na svých právech nebyl a ani to netvrdí, proto i tuto námitku soud posoudil jako nedůvodnou.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 87 odst. 3 zamítl.

Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nepřísluší. Ve věci úspěšnému žalovanému pak v řízení žádné náklady nevznikly. Z hlediska ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. je pro přiznání náhrady nákladů řízení rozhodný konečný úspěch či neúspěch účastníků ve věci, nikoliv dílčí výsledek řízení o kasační stížnosti, kterým bylo předchozí rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že žalobce konečný úspěch ve věci neměl, nemá právo ani na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o předchozí kasační stížnosti.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. dubna 2016

JUDr. Karla Cháberová v.r.
předsedkyně senátu

za správnost vyhotovení:
S. Š.